

ของฝากจากพระเทพญาณโมลี วัดตานีนรสโมสร จังหวัดปัตตานี

โลกธรรมนิทาน

อาจารย์สอนศิษย์ให้ พยายาม
ทำสิ่งสูงเกินความ สมรรถ ไซร์
ศิษย์ไม่อาจทำตาม คำสั่ง สอนมา
แจกแม่ปูสอนให้ ถูกก้าวตามตน

สมัยพุทธกาล ณ กรุงสาวัตถี นครหลวงแคว้นโกศล เป็นดินแดน ตอนเหนือใกล้ภูเขาหิมพานต์ มี พราหมณ์ผู้ทรงจำจบไตรเภททาง คศาสตร์ มีตำแหน่งเป็นปุโรหิตา- จารย์ถวายพระธรรมานุศาสตร์ แต่พระเจ้าแผ่นดินพระนามปีสเสน ที่โกศลสมบูรณาสิทธิราช ด้วย ความจงรักภักดี มีภรรยาชื่อมณฑานี พราหมณ์ อยู่มาวันหนึ่งในเวลา ราตรี เกิดมีรุมาทาสหมอกมัวแสง สลัวดูจไฟแลบ เมื่อไปกระทบกับ ศาสตร์วรุฑ ก็ทำให้เป็นแสงไฟ เรียกว่าหมอกธรมเขตต์ เผอิญนาง มณฑานีพราหมณ์ก็คลอดบุตรออกมา เป็นชาย มีร่างกายงดงามสง่าผะผะ พรรณผุดผ่องสมเป็นบุตรของ พระกฤษณะอันสูงศักดิ์ แต่เวลาตกฟาก เป็นยามโจโรฤกษ์ พราหมณ์ปุโร หิตาจารย์จึงตรวจมือและเท้า มือนั้น มีเส้นชีวิตเส้นจิตใจและเส้นสมอง เป็นปรกติของสามัญชน แต่ลักษณะ ก้าวหมัดกระชับแน่นเหมือนกุม ศาสตร์วรุฑ จึงรู้ได้เป็นลักษณะ มหาโจรแท้จริง เมื่อตรวจดูเท้าทั้ง ๒ มีฝ่าเท้าสมอรามดูจเท้าของท่าน

ผู้ปราศจากกิเลสคือ รากะ โทสะ และโมหะ เพราะผู้มีรากะฝ่าเท้า เว้ากลาง ผู้มีโทสะสันเท้าหนัก ผู้มีโมหะหนักปลายเท้า เมื่อตรวจดู ลักษณะทราบชัดตามตำราละนี้แล้ว จะปิดบังไว้ก็เกรงพระราชอาญา ในฐานะที่ตนเป็นปุโรหิตาจารย์ ครั้นเวลารุ่งเช้าก็เข้าเฝ้าพระราช าดมปรกติเพื่อถวายชัยมงคล จึง กราบบังคมทูลให้ทรงทราบทุก ประการ พระเจ้าปีสเสนที่โกศล เป็นกษัตริย์ทรงทศพิศราชธรรม และทรงเป็นพุทธมามกะ จึงทรงรับ สั่งถามว่าจะให้ทรงทำประการใด พราหมณ์ปุโรหิตาจารย์รักษาที่ ยั้งชีวิต แม้ทราบนั้นเป็นเลือดในอก ของตน จึงกราบทูลว่า “ควรให้ ประหารชีวิตเสีย จะได้หมดปัญหา ที่จะเกิดความยุ่งยากแก่ราชอาณา จักรและประชาชน จึงทรงตรัสว่า “ทราบหาความผิดอะไรมิได้” จะให้ ลงโทษประหารชีวิตก็ไม่ยุติธรรม ขอให้ท่านอาจารย์เลี้ยงดูอบรม จริยธรรม ก็จะทำให้แก้ความเป็น กาลกนิได้” พราหมณ์ปุโรหิตกราบ ถวายบังคมรับพระบรมราชโองการ แล้ว ก็กลับคืนไปสู่นิवासถานของ ตน ทั้ง ๒ คนภรรยาสามีก็ประทับ ประครองเลี้ยงดูทารกเป็นอย่างดี ตามพระราชโองการ ไม่นานก็ ขนานนามเพื่อแก้คุณนิมิตให้เป็น

ศุกนิมิตว่า “อหิสกุมาร” แปลว่า ผู้ไม่ประทุษร้ายผู้อื่น ครั้นเมื่อ เจริญวัยก็ช่วยกันให้การศึกษา ด้วยตนเอง ตามหน้าที่ของพ่อแม่ที่ตี ๒ ประการคือ

(๑) การศึกษาขั้นธรรมดา คือ การเรียนตามแบบแผนที่เคย สั่งสอนกันมา เหมือนแคว้นต้องหน ทางดำเนินชีวิตของตน ในทาง ทาทรพิสัยสิ้นเลียงคนและครอบครัว ให้เป็นสุข

(๒) การศึกษาขั้นวิจย คือ การเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์กับ การดำรงชีพในสังคมได้ ให้ปฏิบัติ ตามศีลธรรมเข้ากับสังคม

ปุโรหิตาจารย์และภรรยา อุดส่าห์พยายามสั่งสอนวิชาสามัญ และจริยาแก่อหิสกุมารจนกระทั่ง เจริญวัย มีความรู้ความสามารถ ตลอดถึงศีลธรรม ที่จะทำตนเป็น คนดีได้

เมื่อปุโรหิตพราหมณ์และนาง มณฑานีบิดามารดา ได้ถ่ายทอด วิชาและความประพฤติ ให้่อหิส กุมารจนเป็นที่มั่นใจแล้ว พ่อดี อหิสกุมารเจริญวัยได้ ๑๖ ปี เป็น ธรรมนิยมของสกุลที่จะต้องสืบ ต่อหน้าที่ถวายพระธรรมศาสตร์ ว่าด้วยไตรเภททางคศาสตร์ จึงเป็น จารีต้องไปเรียนที่นครตักศิลากับ

ทิสปาโมกษ์อาจารย์ เหมือนกับ
บิดามารดาส่งบุตรธิดาของตนไป
เรียนต่างประเทศสมัยนี้ เพื่อเป็น
เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งตระกูล
เมื่อวันที่อหิสกุมารจะเดินทางไป
นครดักศิลา มารดาบิดาพร้อมด้วย
วงศาคณาญาติ มิตรสหายจึงได้ให้
โอวาทและประสาธน์พร

คนดีมิใช่ด้วย มีทรัพย์
มิใช่ด้วยการนับ ขาดเชื้อ
ดีด้วยวิชา กับ ประพฤติ ขอบนา
กับอีกศีลธรรมเกื้อ ส่งให้เด่นดี

พร้อมด้วยทรัพย์ ๑๐๐๐ กหาปณะ
เป็นค่าบูชาครู อหิสกุมารกราบลา
บิดามารดาและญาติมิตร ออกเดิน
ทางจากกรุงสววัตถีบ่ายหน้าไปนคร
ดักศิลา ในระหว่างทางก็พบปะ
นักศึกษาจากแคว้นต่าง ๆ เช่น
พาราณสี อวันตี มลธ และอุชเชนี
ซึ่งเป็นบุตรของผู้มีตระกูลส่งไป
เล่าเรียนวิชาสิบสกุล จึงได้ผูกมิตร
ร่วมเดินทาง เมื่อไปถึงนครดักศิลา
แล้วต่างก็แยกย้ายกันศึกษาวิชา
ตามความสมัครใจ ส่วนอหิสกุมาร
นั้นเข้าไปเล่าเรียนไตรเภททาง
กศาสตร์ ในสำนักทิสปาโมกษ์
อาจารย์แห่งหนึ่ง พร้อมด้วยเพื่อน
ร่วมการศึกษา อหิสกุมารเป็นผู้ที่
ได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นอย่างดี
ประกอบกับเป็นบุตรของผู้มีตระกูล
สูง จึงเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย
มีความเคารพยำเกรงต่ออาจารย์
เล่าเรียนศึกษาที่เข้าใจง่าย ถ้ายทอด
ความรู้จากอาจารย์มาได้โดยฉับ
พลัน ทั้งเป็นที่รักใคร่โปรดปราน
ของอาจารย์ยิ่งกว่าบรรดาศิษย์
ทั้งปวงเหล่านั้นจึงทำให้ท่านผู้มีได้
เกิดความรักเพราะความเด่น

ความดังของอหิสกุมาร อันเป็น
ธรรมดาของปुरुชนทั้งหลาย ดัง
โคลงสุภาษิตบทหนึ่งกล่าวไว้เป็นที่
สอนใจคนเราว่า

หาคือย่ำเดินให้ เกินควร
เขาคักพากันสรรล หมั่นได้
ถ้อยคำที่ลลมลวน ตามคิด เรามา
ใครอยากเห็นเด่น ไซ้ โลกนี้ปुरुชน

พวกศิษย์เหล่านั้นต่างพากันผลัด
เปลี่ยนเข้าเฝ้าเยออาจารย์ โดยวิธี
เล่าที่เหลี่ยมมาภาษาโดยน่านับการ
แต่ก็มีอาจสามารถน้อมจิต อาจารย์
ให้มาเชื่อถือได้ มีหน้าจ้ำถูกอาจารย์
ดูต่ำกว่ากล่าวให้รับความอับอาย
อยู่มาวันหนึ่งเผอิญภรรยาของ
อาจารย์ทิสปาโมกษ์ป่วยไข้ นอน
ร้องครวญครางอยู่ในห้อง อหิส-
กุมารมาประสพการณ์เข้า ถือว่า
ภรรยาที่เหมือนกับอาจารย์ตน จึง
เข้าไปถามว่า แม่เฒ่าเป็นอะไร
จะให้กระผมรับใช้อะไรบ้าง ฝ่าย
ภรรยาทิสปาโมกษ์เป็นหญิงที่
มีความว่าเหวเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว
ประกอบกับความเข็ดเมื่อยเกิดขึ้น
เพราะความไข้ พอได้ฟังพ่อศิษย์
หนุ่มของสามี ๑๕ หยก ๆ ๑๖
หย่อน ๆ ก็รีบตอบว่า ฉันไม่สบาย
จับไข้ทำให้เส้นสายตึงและเข็ดไป
ทั่วสรรพางค์กาย หากว่าได้รับการ
บีบวดหน้าอก สดือ ท้องน้อย
และหน้าขา ก็จะคลายไข้เส้นได้
หากว่าเจ้ายินดีจะรับใช้เรา ขอให้
รับกระทำได้คำขอร้องนี้เถิด อหิส-
กุมารเป็นเด็กซื่อและมีสายเลือด
ผู้ดีมีตระกูล ก็รับคำว่า ได้ซิแม่เฒ่า
จึงได้ขยับฝ่ามู่งของคนให้มันคง
แล้วคุกเข่าลงข้างกายแม่เฒ่า ลงมือ
นวดหน้าอก ท้อง โคนขา ลง

ไปจนถึงปลายเท้าแล้วกลับย้อน
ขึ้นมาจนถึงหน้าอกหลาย ๆ ทีเยว
มิช้าแม่เฒ่าก็นอนหลับตาพร้อม
ทำท่าจะหลับ ในขณะที่นั้นเองมี
ศิษย์เจ้าจอมริษยาเผอิญเดินผ่านมา
ประสพการณ์เข้า ก็มิชักช้ารีบไปหา
อาจารย์ทิสปาโมกษ์ แล้วบอก
ให้รีบไปดู ได้ยินมาว่า ภรรยาของ
ทิสปาโมกษ์ผู้นี้เป็นหญิงงามและ
ตั้งอยู่ในวัยเบญจเพส ถ้าจะประมวล
ความของนางแล้ว ก็จะได้ลักษณะ
ความงามตามคำโคลง ๒ บท

หมยขาวคำสนิทเพื่อย ปลายงอน
ตาจุกทรายอรชร วิ่งเด่น
ผิวเลื่อมประภัสสร พันคุด เพชรนา
วัยยิ่งร้อยห่อนวัน เพชรพิรุณหญิงงาม
ยามเพ็ญจันทร์เด่นกว้าง เวหา
ยั้งค้างนางเวลา จุกผ้า
แต่หญิงแม่กัลยา ณีลึก- ษณาแฮ
ยากที่เพียรค้นคว้า จุกผ้าคังฉวิล

จึงเป็นที่เสน่ห์รักใคร่หวงเหมของ
สามีเป็นอย่างยิ่ง อย่างคำพังเพยว่า
“โคแก่กินหญ้าอ่อน” พอได้ฟังคำ
ของศิษย์มาบอกให้ไปดูพฤติกรรม
ของภรรยาและอหิสกุมาร ก็เกิดหึง
มิได้หึงก็คิดก็มีริษยาแอบไปดู
ก็เห็นจริงดังคำบอกกล่าวของศิษย์
จึงใคร่จะฆ่าอหิสกุมารให้ตายสม
ความแค้น แต่มาตรึกตรองว่าเราฆ่า
ให้ตายด้วยตนเอง ก็จะทำให้สำนัก
ดักศิลาเสียชื่อเสียง เพราะใครเล่า
จะกล้าฆ่าบุตรให้เป็นศิษย์ต่อไป
จึงขอเปลี่ยนเป็นขี้มมือคนอื่นให้
ฆ่าแทน วันหนึ่งจึงเรียกอหิสกุมาร
เข้าไปใกล้ แล้วกล่าวว่าเจ้ามาเรียน
วิชาในสำนักเรานานแล้ว เราได้ถ่ายทอด
ความรู้ให้จนหมด ยังเหลืออยู่
แต่วิชาสุดยอดอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้า

เจ้าอดทน พยายาม เรียนจนสำเร็จแล้ว ก็จะเป็นยอดคนในโลกจะหาผู้ใดเปรียบมิได้ แต่ว่าเจ้าต้องไปฆ่าคนแล้วเอานิ้วชี้ขวามาให้เรา ๑๐๐๐ นิ้ว เราจะประสิทธิ์ประสาทวิชาให้เจ้า อหิสกุมารเป็นผู้ใคร่ต่อการศึกษาและกระหายมอยากเรียนวิชาให้พิเศษกว่าเพื่อน ไม่ทันได้ไตร่ตรองก็รับคำอาจารย์สหายดาบคู่มือกราบลาอาจารย์ออกไปสู่ป่า การที่ทิสปาโมกข์ให้หิสกุมารฆ่าคน ๑๐๐๐ คน ด้วยเชื่อว่าจะมีคนเก่งกล้ากว่าหิสกุมาร มีบ้างก็จะฆ่าหิสกุมารตายก่อนที่จะฆ่าคนครบ ๑๐๐๐ คน หรืออีกอย่างหนึ่งเจ้าหน้าที่บ้านเมืองทราบเรื่องก็จะยกทหารเป็นกองทัพมาจับฆ่าเสีย อุบายของตนยิ่งนักทีเดียวได้ ๒ ตัว ทั้งเหตุการณ์จะไม่วิ้วหมองมาถึงตน ลิมคุณธรรมของอาจารย์ไปด้วยแรงความใคร่ เท่ากับสร้างมลพิษให้แก่ศิษย์ของตน อย่างน่าสลดสังเวชใจเพราะขาดสัมมาสติ และสัมมาสังกัปปะ ดังคำโคลงบทหนึ่งว่า

ความใคร่ปราษฎย์เปรียบด้วย โคลงอีก
ข้างคอก ไวยังอีก โคลงข้าม
หนุ่มสาวเมื่อคราวศึก เบ็ญจ-เพสเฮย
พ่อแม่ญาติมิตรห้าม ห่อน ได้ฟังขาน

ฝ่ายอหิสกุมารเมื่อออกไปสู่ป่า ก็ไปอาศัยอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่ง ครั้นเวลาเช้าก็ไปคอยแอบอยู่ในทางเปลี่ยวและทุรกันดาร เมื่อหมู่ชน

พากันเดินทางมาประจวบเข้า ก็ฆ่าให้ตายแล้วตัดเอานิ้วชี้ขวาผูกร้อยด้วยเถาวัลย์แล้วรวบรวมของตนไว้ดูจงพวงมาลัย บรรดาชนที่เหลือตายหนีรอดไปได้ ก็ไปบอกกล่าวต่อกันจนไม่มีคนกล้าเดินทางไปทางที่หิสกุมารอยู่ อาศัยที่คนเหล่านั้นไม่รู้จักชื่ออหิสกุมาร จึงเล่าถ้อยกันและร้องเรียกว่า องคุลิมาลย์มหาโจร เมื่อฝูงชนไม่กล้าเดินทางไป องคุลิมาลย์มหาโจรก็เข้าปล้นฆ่าคนตามชนบทบ้านนอก จนชาวบ้านพากันอพยพหลบหนีย้ายไปอยู่ในที่ปลอดภัย ชาวโจรภัยนี้ก็เล็ดลอดมาถึงกรุงสรวัดติเสนาบดีก็นำความขึ้นกราบบังคมทูลแด่พระเจ้าปัสเสนทิโกศล พระองค์ในฐานะเป็นพระมหากษัตริย์มีหน้าที่ป้องกันมหันตภัยนี้ จึงมีรับสั่งให้เตรียมทัพเพื่อจะไปจับองคุลิมาลย์มหาโจร มีพระราชกำหนดว่าจะเสด็จในวันพรุ่งนี้เช้า ชาวที่พระเจ้าแผ่นดินจะยกทัพไปปราบองคุลิมาลย์มหาโจร ก็ทราบกันทั่วไปในกรุงสรวัดติเสนาบดีนี้ มารดาขององคุลิมาลย์มหาโจรได้ทราบเข้า นางก็เกิดความเร่าร้อนใจ หวั่นไหวไปด้วยความปราณี อันเป็นธรรมชาติของมารดาทั้งหลาย นางก็บอกกล่าวกับพราหมณ์ปโรหิตผู้สามี ว่าพรุ่งนี้นางจะไปสู่ป่าเพื่อนำลูกกลับมาสู่บ้านของตน แม้สามีจะห้ามปราบอย่างไรนางก็ไม่เชื่อฟังมิได้กลัวเกรงอันตรายใด ๆ ในเวลาปัจจุสมัยของคืนวันรุ่งขึ้น สมเด็จพระพุทธเจ้า พระองค์มีกิจประจำวัน ๕ ประการคือ

๑. เวลาจวนจะสว่าง ทรงพิจารณาเวณีย์สัตว์ที่ควรไปโปรด

๒. เวลาเช้าเสด็จทรงโคจร

บิณฑบาตร

๓. เวลาบ่ายทรงเทศนา

โปรดมหาชน

๔. เวลาปฐมยามกลางคืน

ประธานโอวาทภิกษุสามเณร

๕. เวลามัชฌิมยามอิสริยชนมีกษัตริย์เป็นต้น ฝ่ายทูลถามปัญหา

เมื่อปัจจุสมัยวันนั้น พระองค์ทรงพิจารณาว่าวันนี้ ผู้ใดจะติดอยู่ในเวณีย์สัตว์ที่จะเสด็จไปโปรด ก็ทรงเห็นว่าองคุลิมาลย์จะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ถ้าพระองค์ไม่รีบเสด็จไปนางมันตานีมารดากำลังเดินทางไปหา องคุลิมาลย์กำลังเลือกฆ่าตา เพราะฆ่าคนมามากถึง ๘๘๘ คน เมื่อเห็นมารดาเดินทางไปหากก็ไม่รู้จักจะฆ่าเสียให้ครบ ๑๐๐๐ คน ก็จะมีโทษเป็นอนันตริยกรรม จะต้องไปสู่อบาย อีกประการหนึ่งพระเจ้าแผ่นดินเตรียมยกทัพไปจับฆ่าคน ๆ เดียวที่โทษจะสู้ได้ก็จะตายอย่างน่าอนาถ แต่ถ้าเราไปถึงก่อนก็จะได้โปรดให้พ้นมหันตโทษ ให้อุปสมบทในพระพุทธศาสนาจะได้บันลือรอดผล ทรงทราบด้วยพระญาณนี้แล้วก็เสด็จไปสู่ราวป่าที่องคุลิมาลย์อยู่ องคุลิมาลย์เห็นพระพุทธองค์เสด็จมา ก็กระหึ่มว่าบุรุษผู้นี้เป็นคะแนนครบนิ้วมือ ๑๐๐๐ พอดี ก็รีบลุกขึ้นชักดาบวิ่งไล่ตาม องคุลิมาลย์มหาโจรประกอบด้วยกำลังดั่งช้างสาร ก็ไม่อาจสามารถที่จะติดตามทันพระพุทธองค์ได้ วิ่งเสียดจนเหนื่อยอ่อนหมดกำลัง จึงร้องเรียกว่า “สมณะจงหยุดก่อน ๆ” พระพุทธองค์หันพระพักตร์มารับสั่งว่า “เราหยุดแล้ว ๆ เธออย่าหยุด ๆ”

องค์ลีมาลย์มหาโจรจึงร้องท้าวไปว่า
“พระโกหก ๆ ทั้งที่รับเดินหนี
เรา เราวิ่งตามจนเหนื่อยหอบแทบ
จะทรงตัวไม่ได้ ยังมีหน้ามาตอบ
เราว่า เราหยุดแล้ว ๆ เธอซิไม่
หยุด ๆ” พระพุทธองค์ทรงอธิบาย
ว่า ที่ว่าเราหยุดแล้วนั้น คือหยุดจาก
การทำบาป เธอไม่หยุดนั้นคือ ยัง
เที่ยวฆ่ามนุษย์ให้ตาย ชื่อว่ายังไม่
หยุดจากบาป องค์ลีมาลย์มหาโจร
ได้สดับคำดำรัสเพียงเท่านี้ ก็หวน
ระลึกถึงโอวาทที่บิดามารดาสั่งสอน
มาแต่เด็ก ๆ จนคุ้มใหญ่ ว่าไม่ให้
กระทำความบาป และวงศ์ตระกูลอันสูง
ศักดิ์ของตนจักเสื่อมเสีย จึงมอง
เห็นโทษโดยประจักษ์ว่า อาจารย์
ทิสปาโมกข์ใช้เส้นไหมยาสาโดย
โดยอาศัยจิตเกิดจากมิถิมาทัญญู
ก็รู้สึกอนาถใจตนเองพลันมือเท้า
อ่อนหาพลังในกายมิได้ อาวุธ
ศาสตราที่จับมั่นอย่างกระชับ
ก็พลันล่องหล่นลงสู่พื้นดิน จึงเดิน
โซซเซเข้าไปกราบที่พระบาทบุคคล
ของพระพุทธเจ้า ในขณะนั้นเองจิตก็
เกิดความเบื่อหน่ายว่าโลกเรานี้หนอ
แม้บุคคลเป็นชั้นอาจารย์ ก็ยังทำกิจ
ชั่วร้ายถึงปานนี้ จึงเห็นภัยในวัฏฏ
สงสารเมื่อมีความเบื่อหน่ายในโลกี
วิสัย ใจก็คลายกำหนดคือวิราคะ
เพราะวิราคะเป็นยอดสุดของธรรม
จิตก็หลุดพ้นจากอาสวะกิเลสทั้ง
หลาย คือ กาม ทัณฺณิ ภพ และอวิชชา
อย่างเฉียบขาดในขณะที่จิตเดียวที่
โชนสว่างเข้าไปกัมกราบที่พระบาท
ประกอบสาวกบารมีญาณที่เคย
สร้างสมมาแต่อดีตชาติ จึงทูลขอ
บรรพชาอุปสมบทพระบรมศรีสุกต
จึงตรัสว่า ลูกอ่อนผู้เห็นภัยในวัฏฏ
สงสาร ท่านจงเป็นภิกษุประพตติ

พรหมจรรย์ประพตติธรรมวินัย
เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบใน
ศาสนาของเราเถิด เรียกว่า เอหิ
ภิกขุอุปสมบททา ทรงประทานด้วย
พระองค์เอง แล้วพระองค์ทรงพา
พระภิกษุขององค์ลีมาลย์จากสถานที่นั้น
กลับไปสู่วัดเชตวันวิหารโดยความ
สวัสดีการที่ทรงบวชพระองค์ลี
มาลย์อดีตมหาโจรไว้ในพระพุทธ
ศาสนา ก็เป็นธรรมดาที่ให้ความ
สนใจแก่ฝ่ายพุทธจักรและอาณาจักร
ซึ่งขณะที่ทรงประทับอยู่กับ
พระองค์ลีมาลย์ที่โรงธรรมสภา
ก็มีพระสงฆ์ พระภิกษุผู้มีสงฆ์ มา
เฝ้าด้วยความประสงค์จะทราบเรื่อง
ราวทั้งปวง เมื่อทราบข่าวพระองค์
ทรงโปรดพระองค์ลีมาลย์ด้วยพระ
มหากรุณาคือตัดปัญหาฆาตุมหาอัน
เป็นอนันตริยกรรม และการรบ
กันนองเลือดที่กองทัพยกไป
ปราบปราม ดีไม่ดีแม่ทัพอาจจะถูก
ฆ่าตาย นี่เป็นพุทธปฏิบัติประจำ
พระพุทธองค์ ไม่น่าประหลาดใจ
อะไร จึงใคร่จะทราบรายละเอียด
ต่างพากันขอโอกาสสอบถามพระ
องค์ลีมาลย์ อันมีข้อความที่ควร
สนใจของผู้นับถือพุทธศาสนา

ภิกษุ ท่านองค์ลีมาลย์ เมื่อ
ท่านนั่งกระหม่อมอยู่ในป่าว่า อีก
นี้ชั่วช้าชั่วเดี๋ยวจะครบจำนวนพัน
และจับดาบมันกระสันจะฟันคอผู้ที่
เดินผ่านไป เมื่อพระผู้มีพระภาค
เสด็จผ่านไป รู้สึกอย่างไรบ้าง?

องค์ลีมาลย์ ผมรู้สึกแปลกใจ
งงงวย และสงสัยว่า ผุ้ชนตั้งร้อย
ก็ไม่กล้าเดินผ่านทางนี้เหตุไฉน
สมณะผู้เป็นคนเดียวจึงกล้าเดินมาแต่
ลำพังผู้เดียว ลักษณะเดินก็องอาจ
ดุจราชสีห์ หรือ ช้างยามเข้าสง

คราม ทำให้กำลังใจของผมอ่อนแอ
ลง ช่มใจไว้ก็ไม้อาจทนอยู่ได้ ยิ่ง
ท่านสมณะนั้นมุ่งสายตามาดูพ่อ
แม่มีต่อถูกผมแทบหมดกำลังเลย
จึงไม่อาจสามารถติดตามท่านได้

ภิกษุ ท่านองค์ลีมาลย์ เมื่อ
ติดตามไม่ทันแล้ว ท่านทำอะไร
บ้าง?

องค์ลีมาลย์ ผมก็ร้องตะโกน
ว่า สมณะ ๆ จงหยุดก่อน ๆ
แล้วท่านสมณะก็เหลียวมาพูดว่า
เราหยุดแล้ว เธอซิไม่หยุด ผมก็เกิด
โมโหใหญ่ต่อต้านไปด้วยคำหยาบ
กล่าว สมณะโกหก ๆ ๆ เราวิ่ง
เกือบตาย เหนื่อยจนลิ้นล่อ แทบจะ
ทรงกายไม่อยู่ ท่านสมณะซิรับเดิน
หนีเรา แล้วยังมีหน้ามาพูดหยุดแล้ว
เราซิไม่หยุด แล้วท่านก็อธิบายให้
เราฟังว่า ที่ว่าเราหยุดแล้ว พระองค์
ทรงหยุดจากการทำความชั่วทั้งปวง
ผมไม่หยุดนั้นเพราะยังเป็นมหาโจร
ฆ่าคนตายตั้งพัน ผมก็หวนระลึกถึง
โอวาทของพ่อแม่ที่อบรมสั่งสอน
มามีให้ทำความชั่ว ก็เกิดละอายและ
สลดใจยิ่งนึกถึงสกุลพราหมณ์อัน
สูงศักดิ์แทบจะกลั่นใจตาย จึงเห็น
ในฉันทพลันอาณาจักรสังสารวัฏนี้
มากไปด้วยมายาสาถลย คิดในข้อง
ในกระดูก ก็เกิดความเบื่อหน่าย
เหมือนนักโทษถูกขังอยู่ในตาราง
ฉะนั้น ผมจึงตัดสิ้นใจเด็ดขาด
ขอบวชกับพระผู้มีพระภาค ดัง
ปรากฏอยู่นี้แล้ว

ฝ่ายนางมันตานิ มารดาของ
องค์ลีมาลย์นางได้สดับข่าวว่า
พระเจ้าแผ่นดินจะยกทัพไปปราบ
บุตรของตน ด้วยอาลัยความรัก
ก็ทนอยู่มิได้ จึงรีบลุกขึ้นแต่ก่อนไก่อ